

Ponavljanje za prvi ispit iz Geografije u 8. razredu

- Planet Zemlja -

1. Zaokruži slovo ispred točne tvrdnje
 - a) Broj zvijezda u svemiru je mali.
 - b) Sunce se ubraja među zvijezde.
 - c) Zemlja je središte svemira.
 - d) Zemlja je zvijezda.
2. Koji svećenik i astronom iz XVI. stoljeća je ostao upamćen po ideji **heliocentričnog** sustava?

a) Aristotel	c) Galileo Galilei
b) Eratosten	d) Nikola Kopernik
3. Tko je prvi primijetio 4 velika Jupiterova mjeseca (prirodna satelita) pomoću teleskopa?

a) Galileo Galilei	b) Nikola Kopernik	c) Tycho Brahe
--------------------	--------------------	----------------
4. Što je točno o svemiru?

a) Svetmir je samo ono što je ljudima poznato.
b) Svetmir je samo ono što je vidljivo sa Zemlje.
c) Svetmir je sve što postoji.
d) Svetmir obuhvaća dio materije i energije.
5. Gdje su **granice** svemira?

a) blizu Mjeseca	b) ne zna se	c) pored Marsa
------------------	--------------	----------------
6. Što je ljudima najuočljivije u svemiru?

a) crne rupe	c) tamna energija
b) meteoridi	d) zvijezde
7. Što su zvijezde koje gledamo udaljenije to više gledamo u:

a) budućnost	b) prošlost	c) sadašnjost
--------------	-------------	---------------
8. Svjetlost s udaljenih zvijezda do Zemlje putuje

a) duže	b) jednako	c) kraće
---------	------------	----------
9. Kojim uređajima znanstvenici promatraju svemir?

a) mikroskopima	b) stetoskopima	c) teleskopima
-----------------	-----------------	----------------
10. Kako se znanstvenici koji proučavaju svemir?

a) astronomi	b) astrolozi	c) geolozi
--------------	--------------	------------
11. Prilikom proučavanja svemira znanstvenici analiziraju

a) ideju da je Zemlja možda ravna ploča
b) ljepotu planeta i zvijezda
c) objave običnih ljudi na Facebooku
d) različite dijelove elektromagnetnog spektra
12. Kako se u naziva događaj u kojem se **proširio** svemir?

a) Crna rupa	b) Velika praznina	c) Veliki prasak
--------------	--------------------	------------------
13. Prije koliko godina se, po toj teoriji, zbio Veliki prasak?

a) 13,8 tisuća	b) 13,8 milijuna	c) 13,8 milijardi
----------------	------------------	-------------------
14. Prema teoriji Velikog praska svemir se proširio iz

a) oceana sastavljenog od dijamantata
b) točke koja je bila neizmjerno gusta i vruća

- c) vulkana koji je izbacivao svemirska magmu
15. Što je započelo Velikim praskom, a traje i danas?

a) evolucija	b) skupljanje svemira	c) širenje svemira
--------------	-----------------------	--------------------
16. Kolika je temperatura danas u svemiru (u kelvinima)?

a) 0 K	b) 2,7 K	c) 272 K	d) 2,7 milijuna K
--------	----------	----------	-------------------
17. Gledajući u stupnjevima Celzija danas je tempe. svemira:

a) 0°C	b) 2,7°C	c) 272°C	d) -270,45°C
--------	----------	----------	--------------
18. Koliko kilometara svjetlost prijeđe u godini dana?

a) 9,5 milijuna	b) 9,5 milijardi	c) 9,5 bilijuna
-----------------	------------------	-----------------
19. **Da - ne pitalice.**

a) Je li Veliki prasak bio eksplozija u prostoru?	Da	Ne
b) Označava li Veliki prasak stvaranje prostora?	Da	Ne
c) Jesu li zvijezde uglavnom građene od vodika?	Da	Ne
d) Je li drugi po zastupljenosti plin helij?	Da	Ne
e) Je li fuzija proces raspadanja atoma?	Da	Ne
f) Nastaju li teži elementi od helija, fuzijom?	Da	Ne
20. Maglica u svemiru koju je snimio teleskop Hubble je:

a) Čaplja	b) Orao	c) Roda	d) Sova
-----------	---------	---------	---------
21. **Nadopuni rečenicu.** Kako se širio, svemir je postajao...

a) sve rjeđi	b) sve gušći	c) sve vrući
--------------	--------------	--------------
22. **Nadopuni rečenicu.** U svemiru danas prevladava ...

a) ispunjen i bučan prostor
b) prazan i hladan prostor
c) svjetlost i galama u prostoru
23. **Nadopuni rečenicu.** Materije u svemiru ima...

a) jako puno	b) razmjerno malo	c) tako - tako
--------------	-------------------	----------------
24. Koliki je udio tamne tvari u svoj materiji svemira?

a) 75%	b) 85%	c) 95%
--------	--------	--------
25. Od čega je vjerojatno sastavljena tamna tvar?

a) atoma	b) molekula	c) subatomskih čestica
----------	-------------	------------------------
26. U svemiru čak $\frac{3}{4}$ mase otpada na:

a) helij	b) litij	c) vodik
----------	----------	----------
27. Materija se počela međusobno privlačiti pod utjecajem:

a) elektromagnetne sile	b) gravitacije	c) nuklearne sile
-------------------------	----------------	-------------------
28. Kako je materija bila raspoređena u ranom svemiru?

a) jednoliko	b) nejednoliko	c) ravnomjerno
--------------	----------------	----------------
29. Koji proces postoji u unutrašnjosti zvijezda?

a) glacijacija	b) nuklearna fisija	c) nuklearne fuzija
----------------	---------------------	---------------------
30. Što nije posljedica nuklearne fuzije na zvjezdama?

a) isijavanje svjetlosti	c) oslobađanje topline
b) održavanje temperature	d) Sunčeva revolucija
31. Nuklearna fuzija je:

a) drugi naziv za gravitaciju u jezgri Sunca

- b) proces raspadanja težih elemenata na lakše
c) proces spajanja lakših atomskih jezgri u teže
32. Nuklearnom fuzijom se najprije spajaju
a) jezgre helija u jezgre vodika
b) jezgre helija u jezgre litija
c) jezgre vodika u jezgre helija
33. Daljnje nuklearne reakcije ovise o
a) masi zvijezde b) sjaju zvijezde c) starosti zvijezde
34. Sunce je:
a) asteroid b) prirodni satelit c) zvijezda
35. Svemir je ukupnost:
a) energije b) materije c) energije i materije
36. Na koji plin otpada 25% (1/4) građe svemira?
a) helij b) kisik c) ugljik
37. Tamna tvar u dovoljnoj mjeri ne emitira i ne reflektira ...
a) tamu b) zračenje c) zvuk
38. Zašto se vidljiva tvar u svemiru privlačila?
a) zbog fisije b) zbog fuzije c) zbog gravitacije
39. Privlačenjem vidljive tvari u svemiru su nastali ...
a) oblaci vodika b) oceani vodika c) vodikovi vjetrovi
40. *Sažimanjem oblaka vodika* nastale su plinovite kugle:
a) kometi b) planete c) zvijezde
41. Fuzija nastaje u *unutrašnjosti*:
a) asteroida b) satelita c) zvijezde
42. Fuzija označava:
a) cijepanje b) razdvajanje c) spajanje
43. Prilikom fuzije se spajaju:
a) jezgre atoma b) elektroni c) omotači
44. Što se oslobođa procesom fuzije?
a) energija b) masa c) zvuk
45. Okupljanjem zvijezda, planeta i međuvezdane tvari nastaju
a) galaktike b) pulsari c) tamne tvari
46. Zemlji najbliža zvijezda je:
a) Proxima Centauri b) Sirius c) Sunce
47. Sve zvijezde koje vidimo prostim okom pripadaju:
a) Andromedu b) Mliječnoj stazi c) Vrtlogu
48. Nama susjedna galaktika je:
a) Andromeda b) Kemijska peć c) Vrtlog
49. Što ima Mliječna staza? a) krakove b) špiceve c) udove
50. Kruži li Sunce oko središta galaktike?
a) da b) možda c) ne
51. Koliko svjetlosnih godina je Sunce udaljeno od središta galaktike Mliječne staze?
a) 260 b) 260 c) 26 000
52. Kako se zove najveći asteroid u Sunčevu sustavu?
a) Ceres b) Juno c) Pallas
53. Zvijezda najbliža Suncu je:
a) Betelgeuse b) Proxima Centauri c) Sirius

54. Čiji mjesec (prirodni satelit) je Kalisto??
a) Jupiterov b) Saturnov c) Uranov
55. Čija "slama" je Mliječna staza?
a) Kumčetova b) Kumina c) Kumova
56. Koliko godina je star svemir?
a) 13,8 tisuća b) 13,8 milijuna c) 13,8 milijardi
57. Koliko iznosi temperatura u svemiru?
a) -270,45°C b) 270,45°C c) 0°C
58. Čije satelite je prvi otkrio Galileo Galilei?
a) Jupiterove b) Venerine c) Zemljine
59. Tko je prvi otkrio Sunčeve pjegе?
a) Aristotel b) Galilei c) Kopernik
60. Čije faze je proučavao Galileo Galilei?
a) Merkurove b) Uranove c) Venerine
61. Za kakav sustav se zaglao Galileo Galilei?
a) geocentrični b) heliocentrični c) lunarnocentrični
62. Zaokruži točnu tvrdnju.
a) Tijekom Velikog praska nije stvorena energija
b) Tijekom Velikog praska nije stvorena materija
c) Veliki prasak je glasna eksplozija u prostoru
d) Veliki prasak je stvaranje prostora, vremena...
63. Koliko je prošlo od početka Velikog praska do trenutka kad je svemir postao proziran?
a) 380 dana b) 3800 tjedana c) 380 000 godina
64. Svemir je postao proziran pri temperaturi od:
a) 100°C b) 300°C c) 1000°C d) 3000°C
65. Svemir je nakon 380 000 godina postojanja postao
a) blještav b) mračan c) svijetao
66. Protoni i elektroni su se najprije vezali u atome:
a) helija b) kisika c) vodika
67. Zaokruži točnu tvrdnju.
a) Prve nastale zvijezde bile su manje od Mjeseca.
b) Prve supermasivne zvijezde nastale su 100 milijuna godina nakon Velikog praska.
c) Prve supermasivne zvijezde su bile građene od kisika i ugljika.
d) Prve supermasivne zvijezde su nastale na mjestima gdje je materija bila najrjeđa.
68. Koji proces na zvijezdama je važan za nastanak svih elemenata težih od helija?
a) fisija b) fuzija c) kondenzacija
69. Kako je vrijeme prolazilo svemir se mijenjao. Kakav je svemir postajao kako je vrijeme odmicalo?
a) sve gušći b) sve hladniji c) sve manji
70. Danas je svemir...
a) hladan i gust prostor b) hladan i prazan prostor
c) vruć i gust prostor d) vruć i prazan prostor
71. Koliko danas u svemiru ima tvari (materije)?

- a) ekstremno puno b) puno c) razmjerno malo
72. Kako zove teleskop u svemiru koji je prvi snimio snimke dubokog svemira?
 a) Hubble b) Keck c) James Webb
73. Zaokruži slovo ispred točne tvrdnje o galaksijama.
 a) Galaksija ne može imati više od milijardu zvijezda.
 b) Gravitacija nema nikakav učinak na galaksije.
 c) Vrlo velike galaksije imaju nekoliko milijuna zvijezda.
 d) Zvijezde se ne okreću oko središta galaksije.
74. Precrtaj oblik galaksije koji ne postoji.
eliptični lećasti kockasti nepravilni spiralni
75. Zvijezde su međusobno ...
 a) blizu b) srednje daleko c) jako daleko
76. Prostor između galaksija nazivamo...
 a) duboki svemir b) plitki svemir c) visoki svemir
77. Kako se zove nama najbliža galaksija?
 a) Andromeda b) Mali Magellanov oblak c) Virgo
78. Koliko milijuna svjetlosnih godina je od nas udaljena najbliža galaksija Andromeda?
 a) 2,5 tisuće b) 250 000 c) 2,5 milijuna
79. Andromeda je jedina galaksija sa Zemlje vidljiva i prostim okom. Kako izgleda sa Zemlje?
 a) kao satelit b) kao Sunce c) kao točka svjetlosti
80. Što nije obilježje zvijezda?
 a) kuglasta svemirska tijela
 b) mala svemirska tijela
 c) plinovita svemirska tijela
 d) svemirska tijela visoke temperature
81. Kako nazivamo velike nakupine zvijezda, planeta i međuzvjezdane tvari?
 a) galaksije b) kvazari c) pulsari
82. Koliko prema najnovijim procjenama u svemiru postoji galaksija?
 a) 2 bilijuna b) 2 milijarde c) 2 tisuće
83. Naša galaksija se NE ZOVE ...
 a) Kumova slama b) Mliječni put
 c) Mliječna staza d) Sunčev sustav
84. Koliko zvijezda čini mliječnu stazu (Mliječni put)?
 a) 50 – 100 milijuna b) 50 – 100 milijardi
 c) 200 – 400 milijuna d) 200 – 400 milijardi
85. Kakav oblik ima Mliječna staza (Kumova slama)?
 a) diska b) kladiva c) kugle
86. U kojem kraku Mliječnog puta je Sunčev sustav?
 a) Orionovom b) Perzejevom c) Strijelčevom
87. Kruži li Sunce oko središta galaksije?
 a) da b) ne c) ponekad
88. Za koliko godina Sunce obide oko Sunčeva sustava?
 a) 220 b) 220 tisuća c) 220 milijuna

89. Kako nazivamo goleme **oblake** plina i prašine u međuzvjezdanom prostoru?
 a) fibula b) nebula c) tumul
90. Što se rađa u nebulama zbog gravitacijskog kretanja?
 a) asteroidi b) meteori c) zvijezde
91. Što se događa pri sažimanju međuzvjezdane tvari?
 a) rotira b) miruje c) usporava
92. Gdje nastaju planeti?
 a) u disku b) u središtu rotacije c) nigdje
93. Što je točno o planetima?
 a) imaju vlastiti izvor energije
 b) nastaju u središtu rotacije
 c) obilaze oko zvijezde
 d) valjkastog su oblika
94. Kakav oblik imaju putanje planeta?
 a) eliptični b) kružni c) trokutasti
95. Koliko planeta ima u Sunčevu sustavu?
 a) sedam b) osam c) devet
96. Najbliži planet do Sunca je?
Jupiter Merkur Neptun Uran Saturn Venera Zemlja
97. Drugi naziv za **prirodnji satelit** je ...
 a) galaksija b) mjesec c) planet d) zvijezda
98. Koja **dva planeta** jedini nemaju prirodne satelite?
 a) Mars b) Merkur c) Venera d) Zemlja
99. Koja **2 planeta** jedini imaju najviše prirodnih satelita?
 a) Jupiter b) Neptun c) Saturn d) Uran
100. Planeti se oko Sunca kreću po:
 a) hiperbolama b) parabolama c) putanjama
101. Kako se planeti kreću oko Sunca?
 a) dio u istom smjeru, a dio u različitim smjerovima
 b) svi u istom smjeru
 c) svi u različitim smjerovima
102. Planeti se oko Sunca okreću
 a) u smjeru kazaljke na satu
 b) u smjeru suprotnom od kazaljke na satu
103. Većina planeta rotira:
 a) progredno b) retrogradno
104. Zaokruži slovo ispred dva planeta koji rotiraju retrogradno.
 a) Mars i Saturn b) Merkur i Jupiter
 c) Venera i Uran d) Zemlja i Neptun
105. Koji planet ima os vrtnje gotovo u ravnini njegove putanje oko Sunca?
 a) Jupiter b) Neptun c) Saturn d) Uran
106. Koji od navedenih planeta ne spada u Zemljinu skupinu planeta ili tzv. **terestričke** planete?
 a) Jupiter b) Mars c) Merkur d) Venera
107. Drugi naziv za **terestričke planete** je:
 a) mali b) unutarnji c) vanjski d) veliki

108. Što nije točno o terestričkim planetima?

- a) krute su površine
- b) malog promjera
- c) plinoviti divovi
- d) pretežno stjenoviti

109. Sunce je...

- a) asteroid
- b) komet
- c) planet
- d) zvijezda

110. Koliki je udio mase Sunca u masi Sunčevog sustava?

- a) 69%
- b) 79%
- c) 89%
- d) 99%

111. Od čega je građeno Sunce?

- a) ioniziranog plina
- b) krupnih stijena
- c) sitnog pijeska
- d) usijane magme

112. Kolika je temperatura u središtu Sunca?

- a) oko 15 000°C
- b) oko 150 000°C
- c) oko 1 500 000°C
- d) oko 15 000 000°C

113. Gdje je temperatura 5505°C?

- a) na površini Marsa
- b) na površini Mjeseca
- c) na površini Sunca
- d) na površini Zemlje

114. Najveći planetoid u pojasu asteroida je

- a) Ceres
- b) Ida
- c) Pallas
- d) Vesta

115. "Zvijezde repatice" u stvari su:

- a) kometi
- b) meteori
- c) planeti
- d) planetoidi

116. Zaokruži slovo ispred netočne tvrdnje o kometima.

- a) Kometi obilaze oko Sunca.
- b) Kometi su nebeska tijela.
- c) Putanje kometa su vrlo izdužene i eliptične.
- d) Ravninu ekliptike kometi ne mogu presjeći pod bilo kojim kutom.

117. Kako se u narodu često naziva komete?

- a) meteori
- b) zvijezde padalice
- b) zvijezde repatice

118. Što nije točno o kometima?

- a) dolaze iz vrućih krajeva
- b) nakupine prašine
- c) nakupine smrznutih plinova
- d) zagrijavanje kod Sunca

119. Smrznuti plinovi kod kometa su (kad se zagriju u blizini Sunca) vidljivi kao ...

- a) glava
- b) oči
- c) rep
- d) tijelo

120. Rep kometa je okrenut...

- a) od Sunca
- b) prema Suncu

121. Unutarnji planeti su slični Zemlji, a vanjski su slični

- a) Ceresu
- b) Jupiteru
- c) Marsu
- d) Suncu

122. Vanjski planeti se zajednički još nazivaju:

- a) helijalni
- b) jovijalni
- c) lunarni
- d) terestrički

123. Između terestričkih i jovijalnih planeta je pojas:

- a) asteroida
- b) kometa
- c) meteorida
- d) satelita

124. Kakva svemirska tijela su asteroidi?

- a) maglovita
- b) plinovita
- c) stjenovita
- d) tekuća

125. Iza kojeg planeta je Kuiperov pojas??

- a) Jupitera
- b) Saturna
- c) Urana
- d) Neptuna

126. Koliko ima patuljastih planeta u Kuiperovom pojasu?

- a) 0
- b) 1
- c) 2
- d) 3

127. Najajveći patuljasti planet Kuiperovog pojasa je planet:

- a) Ceres
- b) Humea
- c) Makemake
- d) Pluton

128. U čije prirodne satelite ubrajamo velike mjesece *Europu, Ganimed, Io i Kalistu*?

- a) Jupiterove
- b) Saturnove
- c) Uranove
- d) Neptunove

129. U čije prirodne satelite ubrajamo velike mjesece *Ariel, Oberon, Umbriel i Titaniju*?

- a) Jupiterove
- b) Saturnove
- c) Uranove
- d) Neptunove

130. U čije prirodne satelite ubrajamo velike mjesece *Dlon, Japet, Reju, Tetis i Titan*?

- a) Jupiterove
- b) Saturnove
- c) Uranove
- d) Neptunove

131. Najveći Neptunov prirodni satelit je:

- a) Deimos
- b) Fobos
- c) Triton

132. Najsporiju rotaciju oko osi u Sunčevom sustavu ima:

- a) Jupiter
- b) Venera
- c) Zemlja

133. Koji je najmanji i Suncu najbliži planet?

- a) Mars
- b) Merkur
- c) Venera

134. Kakva je atmosfera na Merkuru?

- a) gusta
- b) rijetka
- c) vrlo rijetka

135. Površina Merkura je zbog brojnih kratera slična površini

- a) Mjeseca
- b) Sunca
- c) Zemlje

136. Najsjajniji planet na noćnom nebnu gledano sa Zemlje je:

- a) Jupiter
- b) Mars
- c) Venera

137. Narod u Hrvatskoj Veneru naziva zvijezdom:

- a) Danicom
- b) Polarnicom
- c) Sjevernjačom

138. Ako usporedimo površinu Venere i Zemlje uočavamo

- a) da je Venera puno veća
- b) da je Zemlja puno veća
- c) da su podjednake veličine

139. Zaokruži slovo ispred točne rečenice o Veneri.

- a) Venera ima atmosferski tlak 92 puta veći od Zemlje.
- b) Venera ima gravitaciju jaču od Zemlje.
- c) Venera ima veću masu od Zemlje.
- d) Venera je površinom malo veća od Zemlje.

140. Koji plin prevladava u atmosferi Venere?

- a) dušik
- b) kisik
- c) CO
- d) CO₂

141. Zaokruži slovo ispred površinske temperature na Veneri

- a) -270°C
- b) 0°C
- c) 100°C
- d) 460°C

142. Ako usporedimo temperaturu na Merkuru i Veneri

uočavamo da je:

- a) na Merkuru viša temperatura
- b) na oba planeta podjednaka temperatura
- c) na Veneri viša temperatura

143. Od kakve kiseline su građeni oblaci na Veneri?

- a) dušične
- b) sumporne
- c) ugljične

144. Kakav je sloj oblaka u atmosferi Venere?

- a) debeo
- b) nema ga
- c) tanak

145. Koja dva planeta rotiraju **retrogradno**, a ne progradno?

- a) Mars i Uran
- b) Venera i Neptun
- c) Zemlja i Merkur

146. Retrogradno rotiranje znači suprotno od rotacije:
a) crne rupe b) Sunca c) Zemlje
147. Što je uzrok retrogradnog rotiranja ta dva planeta?
a) gravitacija b) Sunčev vjetar c) svemirski sudar
148. Venera u usporedbi sa Zemljom oko svoje osi rotira:
a) u istom smjeru b) u suprotnom smjeru c) kako kad
149. Zbog retrogradne vrtnje na Veneri Sunce prividno izlazi
a) na istoku b) na sjeveru c) na zapadu
150. Usporedimo li rotaciju i revoluciju na Veneri:
a) duže traje revolucija b) duže traje rotacija
151. Ophodnja je drugi naziv za
a) Mjesečeve mijene b) revoluciju c) rotaciju
152. Merkur i Venera **jedini u Sunčevu sustavu**
a) nemaju os b) nemaju satelite c) rotiraju
153. Na kojem mjestu od Sunca je planet Zemlja?
a) trećem b) petom c) šestom
154. Najveći od unutarnjih ili terestričkih planeta je:
a) Mars b) Venera c) Zemlja
155. Koliko je km Zemlja u prosjeku udaljena od Sunca?
a) 150 tisuća b) 150 milijuna c) 150 milijardi
156. Mjerna jedinica u astronomiji je
a) astronomska jedinica b) kilometar c) metar
157. Jedna **astronomска единица** predstavlja udaljenost:
a) Mjeseca od Zemlje c) Zemlje od Marsa
b) Mjeseca od Sunca d) Zemlja od Sunca
158. U Sunčevu sustavu Zemlja je:
a) najgušča b) najrjeđa c) najveća
159. Po čemu Zemlja **NIJE JEDINSTVENA** u svemiru?
a) ima atmosferu b) prekrivena vodom c) život
160. Jedini planet koji na površini ima tekuću vodu je:
a) Merkur b) Venera c) Zemlja
161. Zemljin prirodni satelit se zove:
a) Halleyev komet b) Mars c) Mjesec
162. Četvrti planet po udaljenosti od Sunca je:
a) Jupiter b) Mars c) Saturn
163. U rimskoj mitologiji Mars je bio bog
a) mira b) plodnosti c) rata
164. Kako se još ponekad naziva Mars?
a) Crni planet b) Crveni planet c) Plavi planet
165. Crvena boja na površini Marsa dolazi od:
a) bakra b) bronce c) željeza
166. Usporedimo li promjer Marsa i Zemlje uočit ćemo da je:
a) jednak velik b) Mars upola manji c) Zemlja manja
167. Atmosfera na Marsu je:
a) gusta b) slična Zemljinoj c) vrlo rijetka
168. Što prevladava u atmosferi Marsa?
a) kisik b) ozon c) CO₂
169. Pri tlu Marsa su česte:

- a) guste magle b) pješčane oluje c) snježne mećave
170. **Prosječna temperatura** površine Marsa iznosi:
a) -140°C b) -63°C c) 20°C
171. Marinerova dolina na Marsu je poznata po:
a) deltama b) estuarijima c) klancima
172. Kako se zove najviša planina na Marsu?
a) Marsovke Alpe b) Olimpijska gora c) Vogezi
173. Koliko je visoka najviša planina na Marsu?
a) 210 m b) 2,1 km c) 21 km
174. Vode na Marsu ima u obliku:
a) leda b) magle c) oceana
175. Što Mars nikada nije imao?
a) gušću atmosferu b) tekuću vodu c) veličinu Zemlje
176. Što su *Phobos* i *Deimos*?
a) Marsovi sateliti b) nazivi za Mars c) mora na Marsu
177. Najveći i najmasivniji planet Sunčevog sustava je:
a) Jupiter b) Saturn c) Uran
178. Gledajući samo vanjske (jovijalne) planete Jupiter je:
a) prvi od Sunca b) drugi od Sunca c) treći od Sunca
179. Jupiter se uglavnom sastoji od:
a) helija b) litija c) vodika
180. Zaokruži slovo ispred netočne rečenice o Jupiteru.
a) Jupiter ima veću masu od svih ostalih planeta zajedno.
b) Jupiterov promjer je oko 1/5 promjera Sunca.
c) Jupiterova masa je oko tisuću puta manja od Sunčeve.
181. Jupiter ima malu jezgru koja je:
a) plinovita b) stjenovita c) tekuća
182. Rotacija (vrtnja) svih vanjskih planeta je:
a) brza b) spora c) srednje brza
183. Mogu li letjelice sletjeti na površinu jovijalnih planeta?
a) mogu b) ne mogu c) ponekad mogu
184. Kako se naziva najniži sloj atmosfere?
a) litosfera b) stratosfera c) troposfera
185. Najpoznatija oluja na Jupiteru je **Velika crvena ...**
a) naoblaka b) pjega c) točka
186. Koji je planet drugi po veličini i masi, a šesti po udaljenosti od Sunca?
a) Neptun b) Saturn c) Uran
187. Zaokruži slovo ispred planeta poznatog po prstenu.
a) Neptun b) Saturn c) Uran
188. Koji planet bi zbog male gustoće jedini plutao na vodi?
a) Neptun b) Saturn c) Uran
189. Koju brzinu dosežu vjetrovi na Saturnu?
a) 180 km/h b) 1800 km/h c) 18 000 km/h
190. Od čega se NE SASTOJI Saturnov prsten?
a) stjenovitih čestica b) tekuće vode c) zaleđenih plinova
191. Saturnov mjesec Titan ima gustu atmosferu, tekući metan i etan na površini i po veličini je: a) 1. b) 2. c) 3.

192. Koji je planet treći po veličini, četvrti masi, a sedmi po udaljenosti od Sunca?
 a) Neptun b) Saturn c) Uran
193. Uranova os je:
 a) kao i Zemljina b) uspravna c) vrlo polegnuta
194. Kakva je rotacija na Uranu?
 a) programna b) retrogradna c) spora
195. Uran i Neptun su:
 a) ledeni divovi b) plinoviti divovi c) spori divovi
196. Koji je najhladniji planet Sunčevog sustava (-224°C)?
 a) Neptun b) Saturn c) Uran
197. Atmosfera urana ima svjetloplavu boju zbog oblaka
 a) metana b) ozona c) vodene pare
198. Koji je planet najudaljeniji od Sunca?
 a) Neptun b) Saturn c) Uran
199. Neptun je jedini planet pronađen:
 a) golin okom b) matematički c) teleskopom
200. Planet poznat po najbržim vjetrovima (2100km/h) je:
 a) Neptun b) Saturn c) Uran
201. Koji planet Sunčeva sustava uopće nema prstene?
 a) Neptun b) Saturn c) Zemlja
202. Kako se zove pojaz iza Neptuna na 30 do 50 AU od Sunca?
 a) Kuiperov b) Oortov c) Van Allenov
203. Gdje je Zemlja blago spljoštena?
 a) na ekvatoru b) na polovima c) nigdje
204. Gdje je Zemlja blago ispučena?
 a) na ekvatoru b) na polovima c) nigdje
205. Sve točke na Zemlji (osmi polova) sudjeluju u Zemljinoj rotacijskoj. Gdje se Zemlja najbrže vrti?
 a) na ekvatoru b) na polovima c) svugdje jednakomjereno
206. U odnosu na većinu zvijezda Sunce je:
 a) jednakomjereno b) nešto manje, hladnije i tamnije c) nešto veće, toplijie i svjetlijie
207. Koja zvijezda je najvažnija za Zemlju?
 a) Proxima Centauri b) Sirius c) Sunce
208. Koliki udio mase Sunčevog sustava otpada na Sunce?
 a) 50,16% b) 75,33% c) 99,86%
209. Što je obilježje Sunca?
 a) hladni kvadar b) isijava energiju c) lakše je od planeta d) nije važno za život
210. Vidljivi dio energije koja dolazi sa Sunca je:
 a) svjetlost b) toplina c) zvuk
211. Kakva bi bila Zemlja bez energije sa Sunca?
 a) gusto naseljena b) pusta i hladna c) vruća
212. Položaj Zemlje u odnosu na Sunce je:
 a) optimalan b) preblizu Sunca c) predaleko
213. Zaokruži slovo ispred točne tvrdnje o Zemlji.
- a) Energija koja dolazi sa Sunca nema nikakav utjecaj.
 b) Preblizu je Suncu pa je prevruće za nastanak života.
 c) Predaleko je od Sunca pa je prehladno za život.
 d) Tekuća voda na Zemlji je nastanak života.
214. Što nije povezano s energijom koja dolazi sa Sunca?
 a) fotosinteza b) morske struje te valovi
 c) nastanak magnetnog polja d) vrijeme i klima na Zemlji
215. Izaberi **netočnu tvrdnju** o planetima.
 a) Svi planeti imaju eliptičnu putanju oko Sunca.
 b) Planeti obilaze oko Sunca po približno istoj ravni.
 c) Osi svih planeta su više ili manje nagнуте.
 d) Nagnutost osi i revolucija planeta nemaju posljedice.
216. Izaberi **netočnu tvrdnju** o Zemljinoj rotaciji.
 a) Zemlja rotira od istoka prema zapadu.
 b) Zemlja rotira u smjeru suprotnom od kazaljke na satu.
 c) Prividno kretanje Sunca po nebu je posljedica rotacije.
 d) Najvažnija posljedica rotacije je izmjena dana i noći.
217. Točno - netočno.
 a) Obdanica je naziv za svijetli dio dana. T N
 b) Obdanica traje od zalaska do izlaska Sunca. T N
 c) Sunce prividno izlazi na istoku, a zalazi na zapadu. T N
 d) Zemljina rotacija i ophodnja su jedno te isto. T N
 e) Coriolisov učinak je jači bliže polovima. T N
 f) Zemljina vrtnja utječe na smjer skretanja vjetrova. T N
 g) Zemljina vrtnja nema veze s prividnim kretanjem po nebeskom svodu Mjeseca i zvijezda tijekom noći. T N
 h) Sjeverni pol je usmjerjen prema zvijezdi Danici. T N
 i) Zemljina rotacija utječe na spljoštenost Zemlje. T N
 j) Zemlja je ispučena na polovima. T N
 k) Zemlja je spljoštena na polutniku (ekvatoru). T N
 l) Spljoštenost Zemlje je vrlo velika i lako uočljiva. T N
218. Izaberi točnu tvrdnju.
 a) U Sunčevom sustavu rotiraju svi planeti osim Venere.
 b) Zbog rotacije svi su planeti blago spljošteni.
 c) Sunce je savršena kugla i nije spljošteno.
 d) Spljoštenost Sunca i planeta vidi se prostim okom.
219. Izaberi **netočnu tvrdnju** o Zemljinoj revoluciji.
 a) Tijekom Zemljine revolucije Zemljina os ne zadržava svoje usmjerene. b) Zemljina revolucija naziva se i Zemljinom ophodnjom.
 c) Zemljina revolucija utječe na izmjenu godišnjih doba.
 d) Zemlja tijekom revolucije dolazi u različite položaje prema Suncu.
220. Izaberi **netočnu tvrdnju** o ravnodnevnicama.
 a) Postoje ljetna i zimska ravnodnevica.
 b) Postoje proljetna i jesenska ravnodnevica.
 c) Tijekom ravnodnevice obdanica i noć su jednaki.

- d) Ravnodnevice se javljaju 2 puta godišnje.
221. Izaberi **netočnu tvrdnju** o suncostajima.
- Postoji ljetni i zimski suncostaj.
 - Postoji proljetni i jesenski suncostaj.
 - Tijekom ljetnog suncostaja je najdulji dan.
 - Tijekom zimskog suncostaja je najdulja noć.
222. *Ljetni suncostaj* na sjevernoj polutci je:
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
223. *Zimski suncostaj* na sjevernoj polutci je:
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
224. *Ljetni suncostaj* na južnoj polutci je:
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
225. *Zimski suncostaj* na južnoj polutci je:
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
226. Koji je drugi naziv za suncostaj?
- ekvinocij
 - epigej
 - perigej
 - solsticij
227. Koji je drugi naziv za ravnodnevici?
- ekvinocij
 - epigej
 - perigej
 - solsticij
228. Sunčeve zrake 21. lipnja upadaju okomito na
- ekvator
 - južnu obratnicu
 - sjevernu obratnicu
229. Sunčeve zrake 23. rujna upadaju okomito na
- ekvator
 - južnu obratnicu
 - sjevernu obratnicu
230. Sunčeve zrake 21. prosinca upadaju okomito na
- ekvator
 - južnu obratnicu
 - sjevernu obratnicu
231. Sunčeve zrake 21. ožujka upadaju okomito na
- ekvator
 - južnu obratnicu
 - sjevernu obratnicu
232. Izaberi dva datuma na koja su dan (obdanica) i noć jednako dugi na cijeloj Zemlji.
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
233. Izaberi datum kad je na sjevernoj polutci najdulji dan i najkraća noć.
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
234. Izaberi datum kad je na južnoj polutci najdulji dan i najkraća noć.
21. ožujka
 21. lipnja
 23. rujna
 21. prosinca
235. Koje godišnje doba u Australiji započinje 21. lipnja?
- jesen
 - ljeto
 - proljeće
 - zima
236. Kako nazivamo pojavu na polovima kad Sunce uopće ne zalazi iza horizonta?
- polarna noć
 - polarni dan
 - sumračnica
237. Udaljavanjem od polova prema polarnicama polarni dan
- ostaje isti
 - postaje sve duži
 - postaje sve kraći
238. Koliko traje polarni dan na polarnicama?
- 1 sat
 - 1 dan (24 sata)
 - 6 mjeseci
239. Koliko traje polarni dan na polovima?
- 1 sat
 - 1 dan (24 sata)
 - 6 mjeseci
240. Koliko traje polarna noć na polarnicama?
- 1 sat
 - 1 dan (24 sata)
 - 6 mjeseci
241. Koliko traje polarna noć na polovima?
- 1 sat
 - 1 dan (24 sata)
 - 6 mjeseci
242. **Precrtaj netočan** dio tvrdnje.
- Zemljina os je **nagnuta - uspravna** prema ravnini ophodnje.
 - Nagnutost Zemljine osi ima **male - velike** posljedice.
 - Zemljino kruženje oko Sunca je Zemljina **revolucija - rotacija**.
 - Nagnutost Zemljine osi **ne utječe - utječe** na izmjenu godišnjih doba u umjerenim pojasevima.
 - Nagnutost Zemljine osi **ne utječe - utječe** na razlike u trajanju dana i noći tijekom godine.
 - Tijekom Božića u Australiji je **ljeto - zima**.
 - Zemljina os je na ravninu ophodnje nagnuta pod kutom od **23°30' - 66°30'**.
243. **Upiši pojam.**
- Prirodni sateliti planeta se nazivaju
 - Mjesec nema svoju svjetlost nego odražava svjetlost koja dolazi sa
 - Mjesečeva privlačna sila na Zemlji uzrokuje morske
 - U morske mijene ubrajamo plim u
 - Naziv za prvu Mjesečevu mijenu
 - Naziv za Mjesečevu mijenu nakon mlađaka je
 - Naziv za puni mjesec je
 - Naziv za zadnju Mjesečevu mijenu
 - Nekadašnji planet koji je udario u Zemlju pri čemu je nastao Mjesec.
244. Na kojem mjestu u Sunčevu sustavu je među prirodnim satelitima Zemljin satelit Mjesec?
- 1.
 - 3.
 - 5.
 - 7.
245. Koliko puta je promjer Mjeseca manji od promjera Zemlje?
- četiri
 - pet
 - šest
 - sedam
246. Koliko kilometara je Mjesec udaljen od Zemlje?
- 40 000
 - 200 000
 - 380 000
 - 500 000
247. Koliko postoji Mjesečevih mijena?
- jedna
 - dvije
 - tri
 - četiri
248. Čega ima na Mjesecu?
- kratera
 - srebra
 - vode
 - života
249. Iako su bez vode na Mjesecu postoji i tzv.
- bare
 - jezera
 - močvare
 - mora
250. Mjesec je nastao:
- istovremeno sa Zemljom
 - poslije Zemlje
 - prije Zemlje
251. Koliko strana Mjeseca je uвijek vidljivo sa Zemlje?
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
252. Koliko dana je potrebno Mjesecu za obilazak oko Zemlje?
- 26
 - 27
 - 27, 3
 - 28

253. Koji je točan raspored prilikom pomrčine Sunca?
- a) Mjesec – Sunce – Zemlja b) Sunce – Mjesec – Zemlja
 - c) Sunce – Zemlja – Mjesec d) Zemlja – Sunce - Mjesec
254. Koji je točan raspored prilikom pomrčine Mjeseca?
- a) Mjesec – Sunce – Zemlja b) Sunce – Mjesec – Zemlja
 - c) Sunce – Zemlja – Mjesec d) Zemlja – Sunce - Mjesec
255. Čija ekspedicija je prva oplovila Zemlju i tako je dokazala da Zemlja nije ravna ploča?
- a) Kolumbova b) Magellanova c) Vespuccijeva
256. Prema čemu su ljudi odredili dužinu dana, tjedna, mjeseca i godine?
- a) prema kazivanju duhova
 - b) prema pojavi ledenjaka
 - c) prema prividnom kretanju Sunca i nebeskih tijela
257. Što je jedan Sunčev dan?
- a) isto što i obdanica
 - b) vrijeme između dva uzastopna podneva
 - c) vrijeme između dvije uzastopne ponoći
258. Kad Sunce dosegne najvišu točku na nebu kažemo da je:
- a) jutro b) ponoć c) podne d) večer
259. Podne je istovremeno u svim mjestima koja su na istom:
- a) kontinentu b) meridijanu c) polu d) polutniku
260. Vrijeme koje neko mjesto ima s obzirom na položaj Sunca (odnosno podnevnik na kojem se nalazi) je:
- a) državno b) mjesno c) pojasko d) službeno
261. Podne je ranije kao što i zora svane ranije u mjestima na:
- a) istoku b) zapadu c) istovremeno je podne
262. Za koliko vremena se Zemlja okreće za 360° ?
- a) 4 minute b) 1 sat c) 12 sati d) 24 sata
263. Koliko je sati prema mjesnom vremenu na 18° i.g.d kad je na 17° i.g.d. podne?
- a) 11 sati b) 11.56 c) 12 d) 12.04
264. Vrijeme koje su uvele neke države, a usklađuje se prema mjesnom vremenu glavnog grada (npr. u Kini) je:
- a) glavno b) mjesno c) pojasko d) službeno
265. Koliko na Zemljini ima vremenskih pojaseva?
- a) 4 b) 15 c) 24 d) 360
266. Koju oznaku nosi vremenski pojasa u kojem je Hrvatska?
- a) UTC b) UTC +1 c) UTC -1 d) UTC +2
267. Službeni naziv pojasa u kojem je Hrvatska je:
- a) srednje griničko vrijeme
 - b) srednjoeuropsko vrijeme
 - c) zapadnoeuropsko vrijeme
268. Koja država nema zapadnoeuropsko vrijeme?
- a) Irska b) Portugal c) Španjolska d) UK
269. Uz koji podnevnik je smještena datumska granica?
- a) 0. b) 90. i.g.d c) 90. z.g.d d) 180.
270. Kojim oceanom većinom prolazi datumska granica?

- a) Atlantskim b) Indijskim c) Tihim ili Velikim
271. Prostori uz datumsku granicu su:
- a) gusto naseljeni b) rijetko naseljeni
272. Ako prelazimo datumsku granicu u smjeru zapada dan:
- a) ćemo dodati b) ćemo oduzeti c) ostaviti kao prije
273. Ako prelazimo datumsku granicu u smjeru istoka dan:
- a) ćemo dodati b) ćemo oduzeti c) ostaviti kao prije
274. Prije koliko godina je stvorena Zemlja?
- a) 4,6 milijardi b) 4,6 milijuna c) 4,6 tisuća
275. Smatra se da je površina mlade Zemlje bila more:
- a) magme b) ozona c) vode
276. Zemljina kora je relativno tanka tj. njezina debljina iznosi:
- a) 1 – 50 km b) 3 - 60 km c) 5 – 70 km
277. Usporedimo li oceansku i kontinentsku koru:
- a) deblja je kontinentska b) deblja je oceanska c) jednake su
278. Zemlja je lupinasto građena. Najgornja lupina je:
- a) Zemljina jezgra b) Zemljina kora c) Zemljin plasti
279. Zemljinom plasti se s obzirom na obilježja dijeli na:
- a) gornji i donji b) hladni i vrući c) laki i teški
280. Od koja dva dijela se sastoji Zemljina jezgra?
- a) hladne i vruće b) male i velike c) unutrašnje i vanjske
281. Zemljino magnetno polje javlja se zbog gibanja u:
- a) donjem plasti b) unutarnjoj jezgri c) vanjskoj jezgri
282. Opiši Zemljinu jezgru.
- a) metalna b) plinovita c) vodena
283. Unutarnja jezgra ima temperaturu poput površine:
- a) Marsa b) Mjeseca c) Venere
284. Geofizičari upoznaju građu Zemlje putem kojih valova?
- a) morskih b) potresnih c) svjetlosnih
285. Kako se zove najpoznatiji hrvatski geofizičar?
- a) Andrija Mohorovičić b) Marin Držić c) Nikola Tesla
286. Andrija Mohorovičić je proučavajući potresne valove otkrio granicu između Zemljine kore i
- a) plasti b) unutarnje jezgre c) vanjske jezgre
287. Danas se ta granica naziva *Moho ili ... Mohorovičićev*
- a) diskontinuitet b) divergent c) kontinuitet
288. Zemljino magnetno polje nas štiti od Sunčevog
- a) svjetla b) tlaka c) vjetra
289. Koje stijene nastaju hlađenjem magme i lave (najstarije su)?
- a) magmatske b) preobražene c) taložne
290. Koja stijena je primjer magmatske stijene?
- a) granit b) vapnenac c) škriljavac
291. Koje stijene nastaju taloženjem čestica drugih stijena, organskih ostataka ili iz zasićene otopine?
- a) magmatske b) preobražene c) sedimentne
292. U koje stijene ubrajamo ugljen?
- a) magmatske b) preobražene c) taložne
293. Koja stijena je izvanredan primjer taložne stijene?

- a) granit b) mramor c) vapnenac
 294. Među sedimentne stijene se ubraja i:
 a) gabro b) gnajs c) sedra
 295. Sedra nastaje izlučivanjem:
 a) kalcijevog karbonata b) CO₂ c) CO₂
 296. Što ne utječe na nastanak preobraženih stijena?
 a) temperatura b) tlak c) vjetar
 297. Što nije preobražena stijena?
 a) gnajs b) mramor c) vapnenac
 298. Što nije dio litosfere?
 a) gornji dio plašta b) jezgra c) kora
 299. Litosfera je:
 a) čvrsta cjelina b) plinovita cjelina c) tekuća cjelina
 300. Zaokruži točan dio tvrdnje.
 a) Litosfera je **izlomljena - neprekinuta**.
 b) Litosferne ploče mogu biti kontinentske i **morske - oceanske**.
 c) Tvari se u Zemljinom plaštu gibaju zbog **hladnoće - topline**.
 d) Tvari se u Zemljinom plaštu gibaju i zbog **elektromagnetske sile - sile teže**.
 e) U unutarnje procese oblikovanja reljefa ubrajamo **padaline i vjetrove - potrese i vulkane**.
 f) Drugi naziv za divergentne granice litosfernih ploča je **destruktivne - konstruktivne**.
 301. Drugi naziv za konvergentne granice litosfernih ploča je **destruktivne - konzervativne**.
 302. Poveži ploču s drugim nazivom.
 divergentne a) destruktivne
 konvergentne b) konstruktivne
 transformne c) konzervativne
 303. Na kojim granicama magma izbjegla na površinu i razdvaja litosferne ploče?
 a) divergentnim b) konvergentnim c) transformnim
 304. Na kojim granicama se dvije ploče sudaraju?
 a) divergentnim b) konvergentnim c) transformnim
 305. Na kojim granicama se dvije ploče smiču jedna uz drugu?
 a) divergentnim b) konvergentnim c) transformnim
 306. Što je često na transformnim granicama ploča?
 a) potresi b) požari c) vulkani
 307. Prostor uz Tih ocean se zbog brojnih potresa i vulkana naziva **Pacifički vatreni** ...
 a) lanac b) prsten c) put
 308. Uz koju bajku astronomi povezuju smještaj Zemlje?
 a) Crvenkapica b) Trnoružica c) Zlatokosa
 309. Koje klime označavamo slovom A?
 a) suhe b) snježne c) tropske kišne
 310. Koje klime označavamo slovom B?

- a) suhe b) snježne c) snježno-šumske
 311. Koje klime označavamo slovom C?
 a) suhe b) snježne c) umjereno tople kišne
 312. Koje klime označavamo slovom D?
 a) suhe b) snježne c) snježno-šumske
 313. Koje klime označavamo slovom E?
 a) suhe b) snježne c) tropske kišne
 314. Sfera života još se naziva i:
 a) astenosfera b) biosfera c) litosfera
 315. Razlike klime na pojedinim dijelovima Zemlje posljedica su:
 a) brzine Zemljine revolucije oko Sunca
 b) djelovanja Mjesecove gravitacije
 c) različitog kuta pod kojim upadaju Sunčeve zrake
 316. Na koji dio Zemlje Sunčeve zrake padaju okomit?
 a) oko ekvatora b) oko obratnica c) oko polarnica
 317. Tamo gdje Sunčeve zrake padaju okomito zagrijavanje je:
 a) najjače b) najslabije c) osrednje
 318. Zašto je zagrijavanje najslabije oko polova?
 a) jer su polovi daleko su od Sunca
 b) Sunčeve zrake padaju pod malim kutom
 c) Sunčeve zrake nikad ne obasjavaju polove
 319. Koji topinski pojas je smješten između sjeverne i južne obratnice?
 a) sjeverni hladni b) sjeverni umjereni c) žarki
 320. Klimatski čimbenici još se nazivaju i klimatski:
 a) elementi b) modifikatori c) sastojci
 321. Koju klimu ne ubrajamo u tropske kišne klime?
 a) prašumsku b) savansku c) stepsku
 322. Prašumska klima je u blizini:
 a) ekvatora b) obratnica c) polarnica
 323. U prašumskoj klimi tijekom godine padalina ima:
 a) malo b) srednje c) puno
 324. Savane su: a) džungle b) pustinje c) travnjaci
 325. Trava u savanama može biti visoka:
 a) 20 cm b) 2 metra c) 10 metara
 326. Gdje nastaju vruće pustinje?
 a) uz ekvator b) uz obratnice c) uz polarnice
 327. Koja klima je raširena u Amazoniji, zavalni Konga u Africi i otocima Jugoistočne Azije?
 a) prašumska b) savanska c) sinijska
 328. Što nije obilježja prašumske klime?
 a) niske temperature b) obilje padalina c) obilje vlage
 329. U kojoj klimi se izmjenjuju kišno i sušno razdoblje?
 a) prašumskoj b) savanskoj c) vječnog mraza
 330. Koja klima nastaje kao posljedica visokog tlaka uz obratnice?
 a) pustinjska b) sredozemna c) sinijska
 331. Koja od navedenih klima se ne ubraja u C klime?

- a) savanska b) sinijska c) sredozemna

332. Da – ne pitalice.

- a) Postoje li pustinje izvan žarkog (tropskog) pojasa? **Da Ne**
 b) Može li pustinja biti hladna? **Da Ne**
 c) Je li temperatura glavni čimbenik po kojem određujemo pustinjsku klimu? **Da Ne**
 d) Postoje li hladni i vrući podtip pustinjske klime? **Da Ne**
 e) Nastaju li hladne pustinje najčešće blizu mora? **Da Ne**
 f) Nastaju li hladne klime u privjetrini planina? **Da Ne**
 g) Jesu li hladne pustinje veće od vrućih pustinja? **Da Ne**
 h) Jesu li najveće hladne pustinje u Africi? **Da Ne**
 i) Jesu li pustinje Gobi i Takla Makan hladne pustinje? **Da Ne**
 j) Jesu li pustinje Gobi i Takla Makan u NR Kini? **Da Ne**

333. Poveži hladnu pustinju i kontinent. Jedan kontinent je viška.

Kizilkum	A - Australija i Oceanija
Patagonija	B - Azija
pustinja Velike zavale	C - Južna Amerika
	D - Sjeverna Amerika

334. Hladna pustinja Kizilkum jednim dijelom je smještena su u:

- a) Afganistanu b) Pakistanu c) Uzbekistanu

335. Hladna pustinja Karakum smještena je u:

- a) Kazahstanu b) Kirgistanu c) Tadžikistanu

336. Što se nastavlja na hladne pustinje u umjerenom pojusu?

- a) savane b) stepе c) tajge

337. Stepe su:

- a) crnogorične šume b) niske trave c) visoke trave

338. Iako je padalina u svim od navedenih prostora malo, ako te prostore usporedimo uočavamo da najviše padalina ima u:

- a) polupustinjama b) pustinjama c) stepama

339. Zbog čega u stepskoj klimi nema šuma?

- a) jakih vjetrova b) neplodnog tla c) premalo kiše

340. Gdje se nalaze najveće stepе?

- a) u istočnoj Aziji b) u južnoj Aziji c) u središnjoj Aziji

341. Na kojem kontinentu nemaju stepa?

- a) Antarktici b) Australiji i Oc. c) Sjevernoj Americi

342. Precrtaj netočan dio tvrdnje.

- a) Trave u stepama su se **dobro – loše** prilagodile podneblju.
 b) Trave u stepama se nakon požara **lako – teško** obnavljaju.
 c) U stepama trave **ne pogoduju – pogoduju** nastanku humusa.
 d) Humus **ne pogoduje – pogoduje** poboljšanju plodnosti tla.
 e) U stepskim prostorima nastala je plodna **crvenica – crnica**.

f) Danas žitnicama svijeta smatramo **savane – stepе**.

g) Pretvaranje stepa u žitnice nestaje **kultivirani – prirodni** živi svijet koji je do tada bio na tom prostoru.

h) U sušnjim i hladnjim stepama razvijeno je **poljodjelstvo – stočarstvo**.

i) U kojim klimatskim razredima prevladavaju šume **B i E – C i D**.

j) U umjerenim kišnim klimama srednja temperatura najhladnjeg mjeseca nije niža od **-3°C - -2°C**.

343. Snježno – šumske klime imaju obilježje:

- a) inverzivnosti b) kontinentalnosti c) maritimnosti

344. Najveće razlike između ljeta i zime (amplitudu temperature) od navedenih tipova klime ima:

- a) snježno-šumska b) tropska kišna c) umjereni topla

345. Sinijska klima je:

- a) snježno-šumska b) tropska kišna c) umjereni topla

346. Sinijska klima se još naziva i:

- a) japanska b) kineska c) korejska

347. Nekada su prostori s umjereni toplokišnom klimom prirodno bili pokriveni šumom. Danas to nije tako zbog:

- a) utjecaja čovjeka b) velikih vrućina c) životinja

348. Što nije obilježje prirodnih šuma sredozemne klime?

- a) imaju iglice b) listopadne su c) prilagođene suši

349. U kojim klimama živi većina stanovništva Zemlje?

- a) suhim b) snježnim c) umjereni toplim

350. Ljudi su iskrčili šume zbog:

- a) dobivanja zemljišta b) ogrijeva c) straha od vukova

351. Gusta vazdazeleni šuma snježno-šumske klime je:

- a) stepa b) tajga c) tundra

352. Koje vrste drveća nema u tajgama?

- a) bora b) hrasta c) jele i smreke

353. Tko ne živi u tajgi?

- a) morževi b) sobovi c) vukovi

354. Tajge su važne zbog:

- a) proizvodnje drveta b) turizma c) ugostiteljstva

355. Koji je najhladniji tip klime?

- a) snježne b) snježno – šumske c) tropske kišne

356. Koja klima ne spada pod snježne klime?

- a) hladna pustinjska b) klima tundre c) vječnog mraza

357. Koja je najhladnija klima?

- a) hladna pustinjska b) klima tundre c) vječnog mraza

358. Tundra je biljna zajednica:

- a) mahovine i lišaja b) stepskih trava c) prašuma

359. Koju temperaturu ne prelaze srednje mjesecne temperature najtoplijeg mjeseca?

- a) 0°C b) 5°C c) 10°C